

Warszawa, 9.09.2002 r.

Opinia o projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym (druk nr 769)

Projekt ustawy wprowadza opodatkowanie podatkiem rolnym wszystkich gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych.

Obecnie, zgodnie z *ustawą o podatku rolnym* za gospodarstwo rolne do celów podatku rolnego uważa się obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz, sklasyfikowanych w operatach ewidencyjnych jako użytki rolne, gruntów pod zabudowaniami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 1ha przeliczeniowy.

Projekt ustawy wprowadza szereg zwolnień przedmiotowych i podmiotowych od podatku rolnego. Wprowadzono zwolnienie dla gruntów zadrzewionych i zakrzewionych ze względu na ich niską produktywność, a także użytków ekologicznych oraz gruntów położonych w międzywalach. Zwolnieniami z podatku rolnego objęte będą działki członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy osiągnęli wiek emerytalny lub są inwalidami oraz użytki rolne szkół wyższych, wyższych szkół zawodowych i wojskowych, szkół i placówek oświatowych, placówek naukowych PAN, zakładów pracy chronionej oraz jednostek badawczo-rozwojowych. Utrzymane zostały zwolnienia od podatku rolnego użytków rolnych klasy V,VI, VIz, gruntów położonych w pasie drogi granicznej, gruntów ornych, łąk i pastwisk w roku po przeprowadzeniu prac melioracyjnych, gruntów

przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni 100 ha.

Dochody gmin z opodatkowania gruntów podatkiem rolnym będą mniejsze. Wpływy z opodatkowania podatkiem rolnym gruntów nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, a dotychczas opodatkowanych podatkiem od nieruchomości będą mniejsze o ok. 172 mln zł. Ponadto zwolnienie od podatku rolnego użytków ekologicznych spowoduje zmniejszenie dochodów gmin o około 0,3 mln zł oraz gruntów pod wałami przeciwpowodziowymi i gruntów położonych w międzywałach o ok. 2,9 mln zł.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym jest jednym z trzech projektów ustaw wprowadzających zmiany w systemie podatkowym i zmiany źródeł dochodów samorządu terytorialnego. Pozostałe projekty to: projekt ustawy o podatku leśnym oraz o zmianie niektórych ustaw, projekt ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw. Istota zmian sprowadza się do zmniejszenia ciężaru podatkowego podatku rolnego i leśnego oraz podwyższenia stawek podatku od nieruchomości. Łącznie zmiany w planowane w trzech ustawach zwiększą dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym rozpatrywany był na 28 posiedzeniu Sejmu w dniu 28 sierpnia 2002 r. i skierowany został do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W tym samym dniu odbyło się także I czytanie projektu ustawy o podatku leśnym (druk nr 770), który skierowany został do Komisji Finansów Publicznych, Komisji Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych. Natomiast projekt ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (druk nr 828) rozpatrywany będzie na 29 posiedzeniu Sejmu w dniu 11 września 2002 r.

Na uwagę zasługuje fakt, że w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym kategoria gruntów, które będą podlegały opodatkowaniu podatkiem rolnym nie została określona precyzyjnie i zgodnie z grupami i kategoriami gruntów wykazywanymi w ewidencji gruntów. Kategorii „grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych” w ewidencji gruntów nie ma (artykuł 1).

Dla obszaru całego kraju sporządza się i aktualizuje ewidencję gruntów i budynków, co nakazuje *prawo geodezyjne i kartograficzne*. Zgodnie z tym *prawem* i *rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków*, użytki rolne są to: grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i grunty pod rowami. Natomiast grunty zadrzewione i zakrzewione należą

do innej grupy użytków są to *grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione*. Grupa użytków gruntowych grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione dzieli się na lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione.

Grunty zadrzewione i zakrzewione są to grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze od 0,1000 ha, a także:

- a) śródpolne skupiska drzew i krzewów niezaliczone do lasów,
- b) tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych,
- c) grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu,
- d) przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych,
- e) jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów,
- f) wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami,
- g) zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy, poza zwartymi kompleksami lasów,
- h) skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale niewyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi.

Na obszarze całego kraju gruntów zadrzewionych i zakrzewionych jest stosunkowo dużo. Według zbiorczego zestawienia gruntów w podziale na użytki gruntowe i klasy bonitacyjne w dniu 1 stycznia 2000 r. było ich 226 tys. ha.

Grunty zadrzewione nie są objęte podatkiem rolnym ani leśnym. Grunty nie objęte przepisami o podatku rolnym lub podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. I tak też jest z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi, podlegają one opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Rada gmin ustala wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że podatek ten nie może przekraczać rocznie określonych stawek oraz być niższy od stawek podanych w *ustawie o podatkach i opłatach lokalnych*. Podatek od nieruchomości jest jednak znacznie wyższy od podatku rolnego.

Podsumowując, projekt ustawy ujednotacza zasady opodatkowania użytków rolnych wchodzących i nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych. Ponadto zmniejsza obciążenia podatkowe właścicieli użytków rolnych nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz właścicieli gruntów zadrzewionych i zakrzewionych. W toku dalszych prac nad projektem ustawy korzystne byłoby precyzyjne określenie gruntów podlegających opodatkowaniu podatkiem rolnym.

Źródła:

1. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2000, Nr 100, poz. 1086 - tekst: ost. zm. 2002.01.01 Dz. U. 2001, Nr 115, poz. 1229)
2. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. 2001, Nr 38, poz. 454)
3. Ustawa o lasach (Dz. U. 2000, Nr 56, poz. 679 - tekst: ost. zm. 2002.01.01 Dz. U. 2001, Nr 145, 1623)
4. Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. 1991, Nr 9, poz. 31 - tekst ost. zm. 2002.01.01)
5. Ustawa o podatku rolnym (Dz. 1993, Nr 94, poz. 431 - tekst: ost zm. 2001.08.22 Dz. U 2001, Nr 81 poz. 875)
6. Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym, druk nr 769
7. Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu w dniu 28 sierpnia 2002 r.

Sporządziła: Hanna Rasz